

ZUS dla Studenta

w numerze: > **Dłuższa praca to wyższa emerytura** | s. 2

W naszym systemie emerytalnym wysokość emerytury zależy od kwoty składek, które odłożysz w czasie aktywności zawodowej.

> **W „ZUS radzi” odpowiadamy m.in. na pytania:** | s. 3

Kto zgłasza studenta do ubezpieczenia zdrowotnego

Kiedy można skorzystać z ulgi na start

Czy student-zleceniobiorca jest oskładkowany

Od kiedy przysługuje zasiłek chorobowy

Czy od umowy o pracę muszą być opłacane składki

Kiedy niania może podpisać umowę uaktywniającą

> **Zapraszamy na praktyki i staże** | s. 4

Jeśli jesteś studentem i nie skończyłeś 30 lat, możesz u nas odbyć bezpłatne praktyki i płatny staż. Dostosujemy się do Ciebie i Twoich zajęć na uczelni.

Rozpoczęcie działalności – jakie masz obowiązki?

Jeśli chcesz prowadzić działalność gospodarczą, musisz zarejestrować swoją firmę, zgłosić się do ubezpieczeń oraz co miesiąc opłacać składki.

Rejestracja firmy

Aby zarejestrować firmę, wystarczy, że złożysz w urzędzie gminy albo miasta (lub wysłesz przez internet) jeden wniosek – o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na formularzu CEIDG-1. W ten sposób zgłosisz jednocześnie swoją firmę: w gminie, w urzędzie skarbowym, w Głównym Urzędzie Statystycznym, w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Zgłoszenie do ubezpieczeń

Jako przedsiębiorca, dla którego prowadzenie firmy jest jedyną działalnością zarobkową, będziesz objęty ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnym. Obowiązkowe będą dla Ciebie ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne, a dobrowolne – tylko ubezpieczenie chorobowe.

Musisz zgłosić się do obowiązkowych ubezpieczeń w ciągu 7 dni od rozpoczęcia działalności. Możesz to też zrobić przy rejestracji w CEIDG. Aby zgłosić się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, musisz złożyć formularz ZUS ZUA. Możesz go pobrać z naszej strony internetowej www.zus.pl albo wziąć z naszej placówki. Jeśli nie zgłosisz się do ubezpieczeń przy rejestracji w CEIDG, musisz to zrobić w ZUS. Jeśli będziesz rozliczać składki tylko za siebie (albo maksymalnie za 5 osób) możesz przekazać dokumenty do ZUS w wybranej przez Ciebie formie – papierowej albo elektronicznej. Dokumenty w formie papierowej możesz złożyć w placówce ZUS albo wysłać pocztą. Jeśli wybierzesz formę elektroniczną, możesz skorzystać m.in. z aplikacji ePłatnik dostępnej na Platformie Usług Elektronicznych ZUS (musisz założyć konto na PUE ZUS – instrukcję znajdziesz na stronie zus.pl) bądź z programu Płatnik.

Naliczanie składek

Jako przedsiębiorca musisz podać w dokumentach ubezpieczeniowych kwotę, od której będziesz co miesiąc obliczać za siebie składki na ubezpieczenia społeczne (jest to tzw. podstawa wymiaru składek). Podstawa ta nie może być niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Aktualną wysokość minimalnej podstawy i kwoty składek znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Składki] → [Szczegółowe informacje na temat wysokości składek].

Status studenta nie daje Ci prawa do zwolnienia z opłacania składek lub opłacania niższych składek z działalności gospodarczej. Możesz jednak, jeśli spełnisz określone w przepisach warunki, skorzystać z ulg dla nowych przedsiębiorców – ulgi na start lub z preferencyjnych składek. O tych ulgach przeczytasz na stronie www.zus.pl w ulotce „Masz wybór” (możesz ją pobrać z Biblioteki ZUS). Jeśli skorzystasz

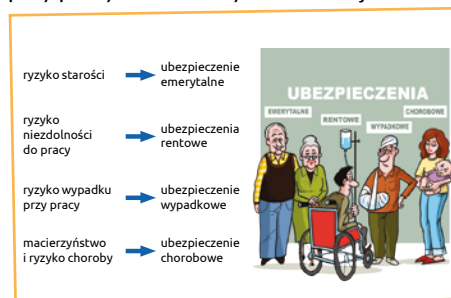
Pomoc społeczna ≠ ubezpieczenia społeczne

Trzeba rozróżnić pojęcia pomocy społecznej i ubezpieczeń społecznych. Pomoc społeczna wspiera obywateli, by mogli przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie. Natomiast ubezpieczenia społeczne gwarantują prawo do świadczeń w zamian za opłacanie składek.

Szczególne sytuacje życiowe, które uzasadniają pomoc społeczną, to przede wszystkim: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania, zdarzenia losowe, klęski żywiołowe. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób, które z niej korzystają, oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Natomiast ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe) zapewniają osobom ubezpieczonym prawo do świadczeń w zamian za opłacanie składek. Z ubezpieczenia emerytalnego wypłacamy emeryturę. Natomiast ubezpieczenie rentowe zabezpiecza na wypadek długotrwałej utraty zdolności do pracy. Z kolei z ubezpieczenia chorobowego przysługują zasiłki w razie choroby i macierzyństwa, a z ubezpieczenia wypadkowego – świadczenia w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

z tych ulg, możesz przez określony czas nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne albo opłacać je w niższej wysokości. Pamiętaj jednak, że nieopłacanie składek oznacza brak prawa do świadczeń, np. w razie choroby, macierzyństwa czy wypadku przy pracy, a niższe składki to niższe świadczenia.

Jeśli będziesz prowadzić działalność gospodarczą, składkę zdrowotną będziesz opłacać w pełnej wysokości – nawet wtedy, gdy będziesz wykonywać działalność tylko przez część miesiąca, bo przez resztę na przykład pobierałeś zasiłek chorobowy.

Składkę zdrowotną będziesz naliczać od podanej przez siebie kwoty. Jednak nie

>>> ciąg dalszy na s. 2

Dłuższa praca to wyższa emerytura

W naszym systemie emerytalnym wysokość emerytury zależy od kwoty składek, które odłożysz w czasie aktywności zawodowej.

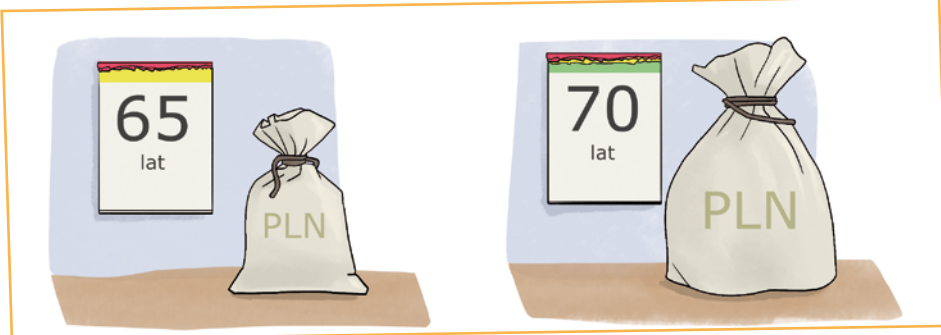
Twierdzenie, że nie warto opłacać składek, skoro i tak emerytury będą niskie, to mit. Twoja emerytura zależy od stanu konta emerytalnego, które już dla Ciebie prowadzimy albo będziemy prowadzić, gdy zaczniesz pracować i odkładać składki.

Wyliczenie emerytury sprowadza się do prostego dzielenia. W liczniku jest suma zwaloryzowanych składek, a w mianowniku – średnie dalsze trwanie życia w momencie przejścia na emeryturę. Tablice średniego dalszego trwania życia ogłasza w formie komunikatu prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

WAŻNE!

Im więcej składek odłożysz i im później przejdziesz na emeryturę, tym wyższe świadczenie otrzymasz.

Jeśli będziesz pracować (będziesz ubezpieczony) i założysz profil na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS, będziesz od nas co roku otrzymywać informacje o stanie konta ubezpieczonego, które dla Ciebie prowadzimy. Gdy skończysz 35 lat, w informacji znajdziesz również symulację hipotetycznej emerytury.

ZUS radzi

Ile wynosi renta rodzinna

Czy liczba osób uprawnionych wpływa na wysokość renty rodzinnej? Chcę wystąpić o to świadczenie po tacie, który był emerytem, z mamą i bratem albo tylko z bratem.

Dwie osoby uprawnione do renty rodzinnej otrzymają 90% emerytury zmarłego, a trzy – 95% świadczenia.

Jeśli do renty rodzinnej ma prawo kilka osób, to przysługuje im jedna łączna renta rodzinna. W takiej sytuacji dzielimy ją po równo między wszystkie uprawnione osoby.

Jeśli na przykład Twój ojciec miałby prawo do emerytury w wysokości 2200 zł i o rentę po nim wystąpić we trójkę, to ustalimy rentę w wysokości 2090 zł ($95\% \times 2200$ zł). Podzielimy tę kwotę na 3 równe części. Każde z Was otrzyma po 696,67 zł. Jeśli o rentę rodzinną wystąpisz tylko z bratem, to będzie przysługiwała Wam w wysokości 1980 zł ($90\% \times 2200$ zł), czyli otrzymacie po 990 zł.

Umowa o pracę i zlecenia – jakie składki

Studiuję i pracuję na podstawie umowy zlecenia. Zleceniodawca płaci za mnie składki, bo skończyłem w tym roku 26 lat. Czy byłbym zwolniony ze składek od zlecenia, gdybym jednocześnie wykonywał umowę o pracę?

Jeśli podpiszesz umowę o pracę, pracodawca będzie musiał zgłosić Cię do wszystkich ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowych, chorobowego, wypadkowego) oraz ubezpieczenia zdrowotnego. Natomiast zasady opłacania składek od umowy zlecenia będą zależały od tego, z kim podpiszesz taką umowę.

Jeśli zawrzesz umowę zlecenia z własnym pracodawcą albo z inną firmą, ale na rzecz swojego pracodawcy, to pracodawca będzie odprowadzał za Ciebie wszystkie składki na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenia zdrowotne łącznie od umowy o pracę i umowy zlecenia.

Jeśli nie podpiszesz umowy zlecenia z własnym pracodawcą ani na jego rzecz, to o tym, czy trzeba opłacać od niej składki, będzie decydował wymiar czasu pracy lub wysokość wynagrodzenia z umowy o pracę. Zleceniodawca nie będzie musiał odprowadzać za Ciebie składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, jeśli jako pracownik spełnisz jeden z poniższych warunków:

- będziesz pracować na pełny etat, czyli w umowie o pracę będziesz miał zagwarantowane co najmniej minimalne wynagrodzenie;
- będziesz pracować na część etatu, ale w umowie o pracę będziesz miał zagwarantowane co najmniej minimalne wynagrodzenie;
- będziesz pracować na część etatu i nie będziesz miał w umowie zagwarantowanego co najmniej minimalnego wynagrodzenia, ale w danym miesiącu otrzymasz takie wynagrodzenie, bo np. dostaniesz nagrodę czy premię.

Rozpoczęcie działalności – jakie masz obowiązki?

>>> ciąg dalszy ze s. 1

może być ona niższa niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Aktualną wysokość podstawy wymiaru składki zdrowotnej i minimalną kwotę składki znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Składki] → [Szczegółowe informacje na temat wysokości składek].

Opłacanie składek

Jeśli będziesz opłacać składki tylko za siebie, to musisz to robić do 10 dnia następnego miesiąca, np. składki za październik musisz opłacić do 10 listopada. Gdyby ten termin wypadł w dzień wolny od pracy, to musisz opłacić składki najpóźniej w najbliższym dniu roboczym.

E-Składka – wystarczy jeden przelew do ZUS

Wszystkie składki opłacisz jednym zwykłym przelewem na swój numer rachunku składkowego (NRS), który Ci nadamy. Informację o NRS wyślemy listem. Możesz sprawdzić swój numer w wyszukiwarce NRS na stronie www.zus.pl, w każdej naszej placówce lub

w Centrum Obsługi Telefonicznej pod numerem 22 560 16 00.

Będziesz wysyłać tylko jeden przelew łącznie na wszystkie ubezpieczenia.

Na przelewie musisz podać tylko numer rachunku składkowego. Nie wpisujesz dodatkowych danych, m.in. swojego NIP, numeru PESEL. Nie podajesz, jakie składki i za jaki okres opłacasz.

Kto zgłasza studenta do ubezpieczenia zdrowotnego

Zaczęłam studia. Nigdzie nie pracuję. Kto będzie mnie zgłaszał do ubezpieczenia zdrowotnego – nadal rodzic?

Jeśli nie skończyłaś 26 lat, Twój rodzic nadal zgłasza Cię do ubezpieczenia zdrowotnego. Nie musi z tego powodu opłacać wyższej składki.

Gdy Twój rodzic nie jest ubezpieczony (nie pracuje) albo masz więcej niż 26 lat, do ubezpieczenia zdrowotnego powinna Cię zgłosić uczelnia. Musisz ją o tym poinformować – złożyć wniosek o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym.

Kiedy można skorzystać z ulgi na start

Chcę w czasie studiów rozpocząć działalność gospodarczą. Czy będę zwolniony z opłacania składek na ubezpieczenia?

Możesz skorzystać z ulgi na start, czyli przez 6 miesięcy kalendarzowych od rozpoczęcia działalności nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne, jeśli spełnisz następujące warunki:

- podejmujesz działalność gospodarczą po raz pierwszy albo ponownie – po co najmniej 60 miesiącach kalendarzowych od ostatniego jej zawieszenia lub zakończenia,
- nie wykonujesz dla byłego pracodawcy tego, co robiłeś dla niego jako pracownik w tym lub w poprzednim roku kalendarzowym.

Jeśli skorzystasz z ulgi na start, nie będziesz objęty ubezpieczeniami społecznymi i nie będziesz miał prawa do świadczeń z tych ubezpieczeń, np. zasiłku w razie choroby, wypadku przy pracy lub wypadku w drodze do pracy lub z pracy.

Ulga na start nie zwalnia z opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne. Musisz ją zawsze opłacić w pełnej wysokości. Aktualną wysokość podstawy wymiaru składki zdrowotnej i minimalną kwotę składki znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Składki] → [Szczegółowe informacje na temat wysokości składek].

Czy student zleceniobiorca jest oskładkowany

Studiuję i chciałbym rozpocząć pracę na podstawie umowy zlecenia. Czy od takiej umowy muszą być opłacane składki?

Jeśli nie skończyłeś 26 lat, to Twój zleceniodawca nie będzie opłacał żadnych składek. Prawo do zwolnienia z opłacenia składek od umowy zlecenia masz od dnia przyjęcia w poczet studentów (czyli immatrykulacji) do dnia, w którym:

- uczelnia skreśli Cię z listy studentów (bo np. zrezygnujesz ze studiów),
- złożysz egzamin dyplomowy,
- złożysz ostatni wymagany planem studiów egzamin – jeśli studiujesz na kierunku lekarskim, lekarsko-dentystycznym lub weterynarii,
- zaliczysz ostatnią przewidzianą w planach studiów praktykę – jeśli studiujesz farmację.

Jeżeli uczysz się na studiach doktorskich lub podyplomowych, to nie jesteś studentem według przepisów ubezpieczeniowych, nawet jeśli masz mniej niż 26 lat. Nie możesz więc skorzystać ze zwolnienia z opłacania składek od umowy zlecenia. Ze zwolnienia nie skorzystasz także, jeśli podpiszesz umowę zlecenia z własnym pracodawcą albo na jego rzecz.

Jeśli skończysz 26 lat, skończysz studia lub przez jakiś czas nie masz statusu studenta (np. w czerwcu obroniłeś licencjat i od października rozpoczniesz uzupełniające studia magisterskie), poinformuj o tym swojego zleceniodawcę. Będzie on musiał zgłosić Cię do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Od kiedy przysługuje zasiłek chorobowy

Zaraz po zakończeniu studiów podpisałem umowę o pracę. Czy to prawda, że muszą minąć 3 miesiące pracy, abym otrzymał zasiłek z powodu choroby?

Nie. Zwykle zasiłek chorobowy przysługuje po określonym okresie ubezpieczenia chorobowego, tzw. okresie wyczekiwania. Pracownicy nabywają prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia. Od tej zasady są jednak wyjątki. Jeden z nich dotyczy studentów. Jeśli jesteś absolwentem szkoły wyższej i zostałeś objęty ubezpieczeniem chorobowym w ciągu 90 dni od uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych, to dostaniesz zasiłek chorobowy bez okresu wyczekiwania. Termin 90 dni liczy się od daty złożenia

egzaminu dyplomowego (w przypadku kierunków: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego oraz weterynarii – od daty złożenia ostatniego egzaminu ustalonego w planie studiów, a w przypadku farmacji i fizjoterapii – od daty zaliczenia ostatniej praktyki przewidzianej w planie studiów).

Jeśli jesteś pracownikiem, to w razie choroby otrzymasz przed zasiłkiem chorobowym wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy. Wypłaca je i finansuje pracodawca za 33 dni choroby w ciągu roku kalendarzowego. Zasiłek chorobowy otrzymasz od 34 dnia niezdolności do pracy w roku kalendarzowym.

Czy od umowy o pracę muszą być opłacane składki

Podpisałam umowę o pracę. Czy fakt, że studiuję, zwalnia mojego pracodawcę z opłacania składek?

Nie. Jeśli będziesz pracować na podstawie umowy o pracę, będziesz zawsze objęta wszystkimi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym) oraz ubezpieczeniem zdrowotnym. Dzięki temu będziesz zabezpieczona np. w razie choroby, macierzyństwa, konieczności opieki nad chorym członkiem rodziny czy długotrwałej niezdolności do pracy.

Kiedy niania może podpisać umowę uaktywniającą

Studiuję i chcę pracować jako niania. Zależy mi na ubezpieczeniach. Jakie warunki muszą spełnić, aby podpisać umowę?

Możesz podpisać umowę uaktywniającą, jeśli będziesz opiekować się dzieckiem, które skończyło 20 tygodni. Umowa może być zawarta do końca roku szkolnego (31 sierpnia), w którym dziecko skończy 3 lata, a jeśli pobyt dziecka w przedszkolu jest niemożliwy lub utrudniony – do końca roku szkolnego, w którym skończy 4 lata.

Jeśli podpiszesz umowę uaktywniającą, będziesz objęta obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i zdrowotnym. Składki na te ubezpieczenia w zależności od wysokości wynagrodzenia sfinansuje w całości lub w części budżet państwa. Możesz też przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, ale składkę na to ubezpieczenie płatnik (rodzic dziecka) wpłaci do ZUS z Twojej pensji.

Ubankuj seniora!

Zachęć seniorów, których znasz, aby założyli konto w banku. Opowiedz im o korzyściach bankowości elektronicznej – bezpieczeństwie finansowym i zdrowotnym, tak ważnym w czasie pandemii.

Pokaż seniorom, jak założyć konto w banku, robić przelewy czy zakupy przez internet. Wyjaśnij im, że jeśli założą konto w banku, będą mogli załatwić wiele urzędowych spraw z domu, a także otrzymać emeryturę lub rentę bezpiecznie i zawsze na czas.

Przekonaj seniorów, że nowe technologie ułatwiają życie. Pamiętaj, aby opowiedzieć o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu i bankowości elektronicznej.

Namów babcię i dziadka, którym listonosz przynosi emeryturę lub rentę, do zmiany sposobu wypłaty świadczenia. Abyśmy mogli wypłacać emeryturę lub rentę na konto bankowe, wystarczy złożyć wniosek. Można to zrobić w naszej placówce. Pomożemy wypełnić wniosek EZP (wniosek o zmianę danych osoby zamieszkałej w Polsce). Wniosek można też wypełnić w domu i wysłać pocztą.

Możesz pomóc seniorowi złożyć wniosek przez internet – na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Na stronie www.zus.pl w zakładce [Bezpieczny senior] znajdziesz instrukcję „Jak wypełnić i złożyć wniosek EZP o zmianę danych osoby zamieszkałej w Polsce” (plik docx 230kb).

Weź udział w konkursie

Organizujemy konkurs „Jak zachęcić babcię lub dziadka do założenia konta w banku”. Jeśli już się zgłosiłeś, czekamy na Twoją pracę do 10 grudnia. Szczegółowe informacje na temat konkursu znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [O ZUS] → [O nas] → [Kampania „Bezpiecznie, zdrowo, bezgotówkowo”] → [Konkurs].

Zapraszamy na praktyki i staże

Jeśli jesteś studentem i nie skończyłeś 30 lat, możesz u nas odbyć bezpłatne praktyki i płatny staż. Dostosujemy się do Ciebie i Twoich zajęć na uczelni.

Jeśli sam zgłaszasz się do nas, aby rozpocząć bezpłatne praktyki lub płatny staż, wejdź na stronę www.zus.pl, a następnie:

- pobierz formularz aplikacyjny z zakładki [O ZUS] → [Praca w ZUS] → [Praktyki i staże],
- wypełnij formularz, dołącz CV i list motywacyjny,
- prześlij dokumenty na adres: praktyki.centralazus@zus.pl,
- poczekaj na nasz kontakt.

Możesz również odbyć bezpłatne praktyki, gdy to uczelnia skieruje Cię do nas. W takiej sytuacji harmonogram, program praktyk oraz zasady naboru ustala z nami uczelnia.

Możesz u nas odbyć płatny staż, jeśli jesteś laureatem konkursu, który organizujemy lub współorganizujemy, albo gdy wybierzemy Cię po rozmowie kwalifikacyjnej. Gdy załatwimy wszystkie formalności, ustalimy program stażu, harmonogram i podpiszemy z Tobą umowę.

WAŻNE!

- Więcej informacji o praktykach i stażach znajdziesz na stronie zus.pl w zakładce [O ZUS] → [Praca w ZUS] → [Praktyki i staże].
- Jeśli masz pytania w sprawie staży i praktyk, napisz do nas na adres: praktyki.centralazus@zus.pl.

Elektroniczny ZUS na YouTube

Jesteśmy na YouTube – na kanale „Elektroniczny ZUS”. Możesz tam obejrzeć filmy edukacyjne, informacyjne i instruktażowe.

Dynamiczne zmiany przepisów w ostatnim roku sprawiły, że publikowaliśmy na YouTube dużo filmów o tym, jak korzystać z Plat-

formy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Przez PUE ZUS można bowiem składać wnioski o wsparcie w ramach Tarczy Antykryzysowej, dotyczące Programu Dobry Start czy aktywować Polski Bon Turystryczny.

Zapraszamy do subskrybowania naszego kanału na YouTube!

Elektroniczny ZUS
7/11 tys. subskrybentów

PUE
PLATFORMA USŁUG ELEKTRONICZNYCH
ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

WYDAWCA: CENTRALA ZUS W WARSZAWIE /
REDAKCJA: MONIKA BUGAJ-WOJCIECHOWSKA /
ZDJĘCIA: DEPOSITPHOTO
RYSUNKI: TOMASZ WILCZKIEWICZ (S. 1)
TOMASZ MINKIEWICZ (S. 3)
KATARZYNA ZALEPA (S. 4)
PROJEKT: PAWEŁ GAŚNIEŃCA-MARCINKOWSKI
SKŁAD: POLIGRAFIA ZUS W WARSZAWIE.
ZAMÓWIENIE NR 3326/21